

Primena herbicida u usevima žitarica

Автор(и): гл. ас. д-р Зорница Петрова, Добруджански земеделски институт – Генерал Тошево, ССА

Дата: 26.02.2023 Брой: 2/2023

Primena efikasnih i selektivnih herbicida predstavlja neizostavan deo agrotehničkih mera u usevima ozimih žita (pšenica, ječam, ovas, raž, tritikale). Promenljivi meteorološki uslovi nameću diferenciranu strategiju hemijske borbe protiv korova. Meteorološki uslovi su jedinstveni svake godine. To zahteva da budemo upoznati sa zahtevima i ponašanjem poljoprivrednih useva, posebno sa njihovom reakcijom na herbicide. Glavne karakteristike su fitotoksičnost, selektivnost i perzistentnost herbicida i herbicidnih smeša.

Jesenja primena herbicida je preduslov za veću efikasnost. U ovom periodu, korovi su u ranim fazama razvoja. Sa druge strane, ovaj tretman može dovesti do simptoma fitotoksičnosti na usevima žita pri niskim temperaturama. U praksi se često primećuje snažan porast manje značajnih vrsta. Razlozi za ovu pojavu su najčešće dugogodišnje potcenjivanje njihove niske gustine, sistematski pogrešan izbor hemijskih proizvoda ili

dugotrajna upotreba istih i nedovoljno efikasnih herbicida. Kod mnogih sorti ozimih žita utvrđeni su simptomi fitotoksičnosti na određene herbicide. Ova karakteristika je važna za donošenje tačnog izbora. Dokazano je da u normalnoj, toploj i vlažnoj jeseni, sa ranom setvom, više od 80% korova nici istovremeno sa pšenicom i ječmom. Jesenskim tretmanom usev se na vreme oslobađa konkurencije korova i efikasnost protiv njih je veća.

Herbicidi registrovani u našoj zemlji mogu se koristiti već u jesen, u normalno formiranim usevima žita. Oni moraju biti u dobrom stanju na početku faze busanja, u odsustvu negativnih dnevnih i noćnih temperatura. Kao najhitnije za jesenski tretman smatramo one *useve pšenice* koji su zaraženi travnim korovima, posebno vrstama ljulja, pirike, vlasnjače itd. Jesenski tretman pšenice mora se sprovesti samo na površinama koje su slobodne od korova koji se šire podankom kao što su poljski čičak i povijuša. Njive zaražene ovim vrstama moraju se tretirati herbicidima koji sadrže *glifosat* (Roundup) van vegetacionog perioda.

Posle setve, pre nicanja pšenice i ječma, preporučuju se herbicidi na bazi pendimetalina – Stomp Aqua, Sharpen 330 EC – 250-300 ml/da, Pendinova, Pendigan 330 EC – 400-600 ml/da; na bazi diflufenikana + hlorotolurona – Constel – 450 ml/da; na bazi diflufenikana + flufenaceta – Battle Delta – 60 ml/da i drugi. Ovi proizvodi se mogu koristiti i rano post-emergentno i pokazuju mešoviti spektar delovanja.

Oni deluju na korove kao što su: crna ljulja, divlji zob, jednogodišnji livadski pir, temičak, iglica, mak, divlja rotkvica, mišje uvo, kamilica, bročika, broć, slačica, ljubičica, poljski zvončić, grahorica, dimnjača, mrtva kopriva, pirika i drugi. Divlji zob je umereno osetljiv.

Protiv jednogodišnjih vrsta ljuļa preporuĉuje se herbicid Constel, ali samo u pšenici. Pre nicanja, kao i posle faze 3. lista pšenice i jeĉma, moguće je koristiti proizvod koji sadrţi hlorosulfuron Eagle 75 WG (Glean 75 WG) u dozama od 2-2,5 g/da i 1-1,5 g/da. Korovi osetljivi na herbicid na bazi hlorosulfurona su vrste broĉa, korijander, slaĉica, torba pastira, poljski zvonĉić, kamilica, mak, pirika, divlja slaĉica, mišje uvo, obićna dimnjaĉa, vrste lobode, divlja rotkvica, razliĉak, letnji gorocvet, obićna dimnjaĉa, samonikli suncokret, grahorica, bršljanasti temiĉak, troгоди broĉika, poljska ljubiĉica, iglica, vrste crne ljuļje, jednogodišnje vrste ljuļa i drugi. Tokom toplih jesenjih dana, posle faze 3. lista pšenice, za suzbijanje glavnih travnih korova mogu se koristiti: Axial 050 EC (pinoksaden) – 60-90 ml/da, Traxos 50 EC (klodinafop + pinoksaden) – 120 ml/da, Puma Super 7.5 EW (fenoksaprop-p-etil) – 100-120 ml/da i Scorpio Super 7.5 EW – 100 ml/da. Herbicidi su efikasni protiv vrsta divљjeg zoba, iglice, crne ljuļje, jednogodišnjeg livadskog pira i drugih. Samo Axial 050 i Traxos suzbijaju jednogodišnje vrste ljuļa.

Protiv širokolisnih vrsta u pšenici i jeĉmu, posle poĉetka busanja useva, preporuĉuju se: Derby Super (florasulam + aminopirialid) – 2,5-3,3 g/da, Cameo Max (tribenuron + tifensulfuron) – 4 g/da, Arat (tritosulfuron + dikamba) – 10 g/da, Biathlon 4 D (florasulam + tritosulfuron) – 4-5,5 g/da, Ally Max (metsulfuron + tribenuron) – 3,5 g/da, Sekator OD (amidosulfuron + jodosulfuron) – 10-15 ml/da, Buctril Universal (2,4-D + bromoksinil) – 100 ml/da, Mustang 306.25 SC (2,4-D + florasulam) – 60-80 ml/da, Ergon WG (metsulfuron + tifensulfuron) – 5-9 g/da, Akurat Extra WG (metsulfuron) – 5 g/da, Belure T (tribenuron) – 2 g/da, Beflex (beflubutamid) – 50-63

ml/da, Omnera OD (fluroksipir + metsulfuron + tifensulfuron) – 75-100 ml/da, Tripali WG (tribenuron + metsulfuron + florasulam) – 5 g/da i drugi.

Proizvodi suzbijaju: običnu broćiku, kukuruzni kukolj, broć, mak, korijander, mrtvu koprivu, divlju slačicu, torbu pastira, grašak, vrste žabokera, letnji gorocvet, broć, obuhvatnu mrtvu koprivu, poljski zvončić, vrste kamilice, divlju rotkvicu, piriku, mišje uvo, običnu dimnjaču, vrste lobode i drugi. Umereno osetljivi korovi su bršljanasti temičak, različak i poljski čičak.

U slučajevima mešovite korovske zaraze na početku busanja pšenice, primenjuju se: Palas 75 WG (piroksisulam) – 20-25 g/da, Corello Duo (piroksisulam + florasulam) – 26,5 g/da, Hussar Max OD (jodosulfuron + mesosulfuron) – 100 ml/da, Pacifica Expert (amidosulfuron + jodosulfuron + mesosulfuron) – 30-50 g/da, Zerrate (piroksisulam + klodinafop) – 25 g/da, Atlantis Flex 20.25 WG (proksikarbazon + mesosulfuron) – 20-33 g/da, Axial One EC (florasulam + pinoksaden) – 100 ml/da i drugi. Navedeni herbicidi se mogu primeniti i u fazi izdana (prvi-drugi članak), pod uslovom da osetljivi korovi nisu prerasli. Širokolisni korovi su najosetljiviji u fazi 3.–5. lista, a travni korovi do početka busanja. Palas 75 WG, Corello Duo i Zerrate pokazuju visoku efikasnost protiv ozimsko-prolećnih korova meke pirike i livadske vlasnjače. Imaju odlično dejstvo protiv iglice, divljeg zoba, crne ljlulje, ljlulja, torbe pastira, trogodi broćike, korijandra, maka, mišjeg uva, broća, divlje slačice, vrsta mrtve koprive, vrsta kamilice, divlje rotkvice, vrsta lobode i drugih.

Protiv širokolisnih korova u ovsu mogu se koristiti herbicidi na bazi MCPA, koji su tolerantniji prema usevu u poređenju sa 2,4-D. Ostali registrovani proizvodi su: Biathlon 4 D, Buctril Universal, Lontrel, Omnera, Refine Extra, Starane Gold, Tripali, Flurostar i drugi. Od herbicida registriranih u našoj zemlji protiv divljeg zoba u gajenom ovsu, nijedan proizvod se ne može koristiti. Suzbijanje ovog korova mora se sprovesti agrotehničkim merama ili upotrebom herbicida u prethodnom usevu.

U *raži* i *tritikaleu*, mogu se primeniti svi herbicidi za suzbijanje travnih i širokolisnih korova navedeni za pšenicu i ječam.

Hemijsko suzbijanje korova je deo zaštite bilja koji se mora kontinuirano proučavati. Cilj je uvođenje novih proizvoda visoke efikasnosti i selektivnosti.